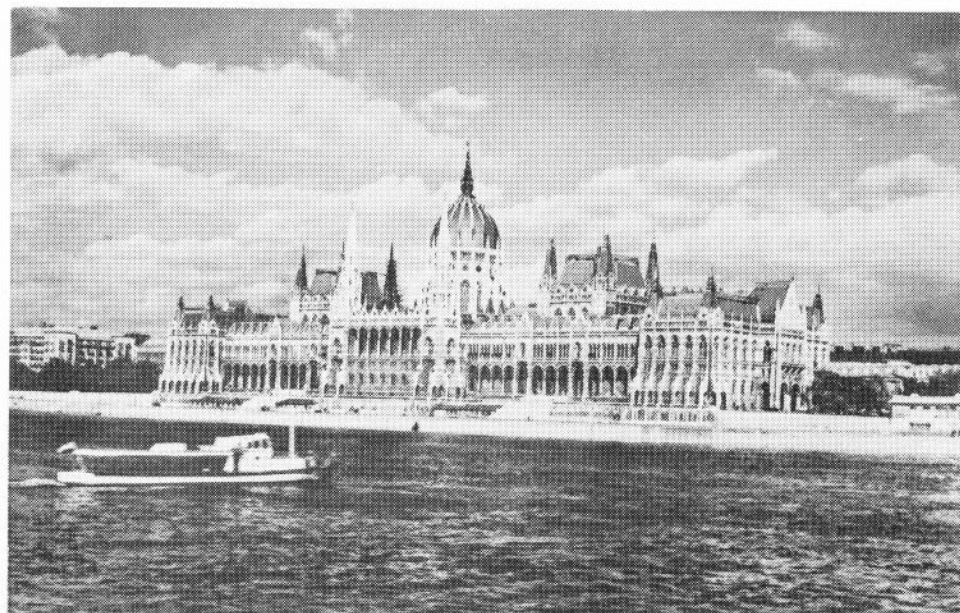

A KÁRPÁTI MEDENCE A KULTÚRÁK BÖLCŐJE ÉS A MAGYAROK ŐSHAZÁJA

ÍRTA:

DR. TORONYI ETELKA

HERCEG HOHENLOHE ZU LANGENBURG LAJOSNÉ

BUDAPESTI PARLAMENT

Payot: Magyarország zárt egész és annak egyes részei,
akárhogyan szakítsák el azokat, azoknak vissza
kell csatlakozniok!

A KÁRPÁTI MEDENCE a kultúrák bölcsője és a magyarok őshazája

IRTA:

Dr. TORONYI ETELKA

Herceg HOHENLOHE ZU LANGENBURG LAJOSNÉ

A szerző saját kiadása.

L.Alem 180.San Andrés.
Prov.B.-Aires.Argentina.
vagy:
Casilla Correo Central
No: 3571.Buenos-Aires.
Argentina.

Igen tisztelt Olvasóim, bizonyára túlzottnak és kétes értékűnek tűnhet Önök előtt az az állításom, hogy a magyarság eredeti őshazája a Kárpáti Medence és annak környéke. Úgy gondolom, hogy most úgy néznek rám, mint egy álmodozó és ábrándokat kergető magyarra, aki nem a tudományok eszközeivel és annak kikristályosodott rendszere és módszere alapján, hanem csupán a rajongó hazaszeretettől vezetve keresi a magyar múltnak a dicsőségét és a magyar nép legősibb jogát a Kárpátoknak hódolte bérceivel koronázott magyar medencéhez.

Kedves magyar Testvéreim, remélem, ha türelemmel végigolvassák okfejtéseimet, osztani fogják velem véleményüket és magukévá fogják tenni állításaimat. Meg fognak győződni arról, hogy nem azért van igazam, mert magyar szív dobog keblemben, nem azért, mert a Délibáb verőfénye beragyogta lelkemet, nem azért, mert "magyar dalt dalolt a dajka felettem", és nem azért, mert "magyarul tanított imádkozni anyám", hanem azért, mert igazam van és mint ahogy Sajó Sándor mondja: "A Kárpátoktól a kéklő Adriáig mind a mienk, igen, kezdettől és mindörökké a mienk!"

A modern kor kutatásai és ásatásainak csodálatos eredményei folytán ugyanis kiderült az, hogy a magyar föld olyan, mint egy ősi krónika, amelyet, ha egy szakavatott kéz lapoz, akkor föltáruul az olvasó előtt hazánk valóságos és hamisítatlan története, ami valóban bebizonyítja nekünk, hogy néptünk legősibb bölcsője a Kárpátok medencéje és hogy a földhöz a legősibb jog, minden népet megelőzve, minket magyarokat illet. Lapozzuk tehát együtt kedves olvasóim a magyar nép legősibb, leghitelesebb és legszeretebb krónikáját és tekintsük végig a magyar föld mélyébe vésődött emlékeket.

A krónika legelső lapjain a magyar föld geológiai és tektonikai felépítése és egységes medencévé való kialakulása olvasható. Hazánk mai arculata különböző földtani korszakok lezajlása következtében módosult és alakult ki hasonló módon, mint Európa más tájegységeinek felszíne. Európának a legrégebb szárazföldje, a jelenlegi északi és északkeleti része, amelynek a kialakulása még a Föld archaikus vagy asoos-nak nevezett őskorának a precambrium idejére esik. Európának különböző geográfiai részei a Föld geológiai korszakainak más és más szakaszában emelkedtek ki az őstengerből. Európának legelőször az észak és északkeleti

részei, mint az ALGONKIUM-nak alakzatai bontakoztak ki a tenger hullámaiból, a geológiai archaikus kornak a precambrium időperiodusában. Az archaikus korszakot követő geológiai ókorban, a paleozoikumban Carbon periodusában indulnak meg a hatalmas földráncosodások, amelyeknek eredményeképpen keletkeznek a különböző geológiai periódusok formációi. Így a Felsőcambrium idején gyűrődtek fel az u.n. CALEDONIAI földráncok, amelynek tagjai: Skócia és a Skandináviai Földalakzatok. A másik jelentős földgyűrődés, illetve földráncosodás, a PALEOZOIKUM-CARBON periodusában jelentkezik és hozza létre az ugynevezett ARMORIKAI gyűrődéseket a mai Bretagne és Anglia területén. Ugyancsak a Paleozoikum Carbon periodusában alakulnak ki a VARISZKUSZI (VARISKUSI) hegyvonulatok, amelyeknek tagjai a spanyol Meseta, a Sierrak, a francia és német Középhegység, valamint a Cseh-őstömb, amelynek keleti ága, a magyar Észak-Nyugati Felvidéken a Kárpátok vonulatai közé zárt ősi röghegység, a VEPOR, a SZEPE-SZEPES-GÖMÖRI ÉRCHHEGYSÉG, a BIHAR HEGYSÉG, valamint a MAGYAR KÖZÉPHEGYSÉG és az ÉSZAKKELET, KELETI és DÉLI KÁRPÁTOK kristályos vonulatai, amelyek délen a TRÁK-MAKEDON ŐSHEGYSÉG-ben folytatódnak. Tehát hazánk geológiai története már a paleozoikumban, vagyis a geológiai Ókorban a Carbon korszakában kezdődik. Hazánk területén ez a PALEOZOIKUMBAN felgyűrődött hegytömb a Föld geológiai Közép-korában erősen lepusztult, lekopott, sőt a MEZOZOIKUM, vagyis a geológiai középkornak a TRIASZ felső szakaszában és a JURA periodusában még a TRIASZ és a JURA-tenger is elöntötte. Ebben a tengeralatti állapotában települt erre a VARISZKUSZI ŐSHEGYSÉGRE a tenger üledékeiképpen a mészkő és a dolomit, mint fedő-közetek. Így borította el az ősi Variszkuszi hegycsoportok tagjait, a borsodi BÜKK-öt, CSERHÁT-ot, valamint a BUDAI HEGYSÉGET, a VÉRTEST, a BAKONY és a MECSEK tetejét is a Triasz és Jura tenger vastag üledéke. A BUDAI HEGYEK az említett ős-tengerek lerakódásainak, legfőképpen ezek egyik alkotó elemének, a dolomit kőzetnek köszönhetik a mélyből feltörő keserű-víz forrásokat, mivel a dolomit kőzet a szénsavas mész és szénsavas magnézium keveréke ($\text{Ca CO}_2 + \text{Mg CO}_2$).

A Föld középkorának utolsó fázisában, vagyis a mezozoikum Kréta periodusában egy újabb kataklizma érte a Variszkuszi őshegységet. Ugyanis a hatalmas ősi-variszkuszi hegytömb törést szenvedett és az ősi-magyar-variszkuszi alaphegység leszakadt a variszkuszi cseh-őstömbtől és a tengerből szigetként emelkedett ki. Ezt az önállóvá vált kemény kéregda-

rabot TISZIAI ŐSTÖMBNEK nevezzük. Ez a TISZIAI ŐSTÖMB fennföld jellegű volt, mégpedig teljesen ellentétes térszíni, mint a mai Kárpáti Medence, mert a mai medence közepén magas fennsík feküdt és a jelenlegi Kárpátok helyén mély tenger hömpölygött. A TISZIAI FENNFOLDRÓL a mai vízrendszerral ellentétben centrifugálisan rohantak le a folyók és vitték magukkal a környező tengerbe a fennsík hegytömegének a törmelékeit. Lassan azonban ez a magas térszín ismét süllyedni kezdett és medence-korszakba ment át. Ez a süllyedés nem volt kataklizma-szerű, hanem több évezredes, illetve évmilliók folyamata. Ezen időközben már, vagyis a Harmadkor OLIGOCEN korszakában, a negyedik és egyben a legfiatalabb felgyűrődés érte ismét Európát. Ezen utolsó és legnagyobb terjedelmű felgyűrődés az indiai szigetvilágból indult ki, majd az Atlasz-on át (Afrika északnyugati részén) át Dél-Európát és Közép-Európát érintette és Dél-Ázsiát egészen a Csendes-óceán partvidékéig.

Az osztrák származású geológus, STUESS EDUARD (1831-1914) ezen egyidejű és egyforma módon képződő hegyláncolatokat, melyek Európát és Ázsiát egy kontinenssé tették, EURÁZIAI HEGYRENDSZER-nek nevezte el. Ennek az egységes hegyláncolatnak orográfiai (hegyföldrajzi) jellemvonása az, hogy hegyláncolatai íves, karéjos alakúak, aszimmetrikusak és ugyanakkor általában a belső oldaluk meredek az elsüllyedt medencék felé, amely medencék peremén vulkánok törtek elő. A hegykaréjok külső oldalai lankásak és építő anyaguk a mészkő és homok. Ezen fiatal, óriási hegyláncolat szoros tartozéka az ALPOK, a KÁRPÁTOK párhuzamos, vadregényes vonulatai, valamint a DINÁRI ALPOK és a BALKÁN HEGYSÉG. A Kárpátok felgyűrődését a TISZIAI ŐSTÖMB jelölte ki olyképpen, hogy a süllyedő Őstömb nem vett részt a gyűrődésben, hanem kimaradván abból, köréje gyűrődött fel párhuzamos vonulatokban a fiatal lánchegység, a KÁRPÁTOK. A TISZIAI ŐSTÖMB közvetlen peremén pedig pompás vulkánok sor változatos kúp-hegyei alakultak ki a tűzhányás következtében.

Ennek a cikk-cakkos vonalú vulkánok sorának a tagjai: a Magyar Érchegység, a Börzsöny, a Cserhát, a Mátra, Eperjes-Tokaji-Érchegység, a Vihorlát, a Gutin, a Kelemen, a Görgényi Havasok és a csodálatos szépségű Hargita. Így hazánk földje a geológiai harmadkor közepén, az OLIGOCEN és a MIOCÉN korszakokban már nagyvonalakban kialakult, de a Harmadkor vége felé a PLIOCÉN első szakaszában a legnagyobb részét újból elöntötte a tenger. Ez a PLIOCÉN-kori tenger töltötte fel üledékeivel az ERDÉ-

LYI MEDENCÉT mintegy 400-600 méteres rétegben. A DUNÁNTÚL-t, az úgynevezett PANNONIAI tenger mintegy 400 méterre töltötte fel. A Pliocén végén beálló szárazabb éghajlat következtében azonban a tenger visszahúzódott hazánk területéről és így az, ismét szárazföld lett. Utóljára a Pannoniai tenger vonult vissza a Dunántúl változatos felszínéről. A Pliocén korbeli változásoknak az emlékei hazánkban és különösen Erdélyben, a barnaszén és kőszén.

A Föld negyedkorának elején beálló jégkorokban (vagyis Diluviumban) hazánkban magasabb csúcsai, így a Magas Tátra, a Radnai Havasok, a Déli Kárpátok egyes foltokban eljegesedtek éppen úgy, mint Európa más égbe törő csúcsai. A jégkorszakot követő melegebb, nedvesebb korban a hegyekből lezuhanó patakok és folyók törmelékei feltöltötték lassan a felszínt, amelybe először a Duna medre, majd a kanyargó Tisza útja vágódott bele és szabta meg a központ felé irányuló vízrendszerhálózatot. Valóságos vízmedence alakult ki tehát, ahol a peremi hegyvidékeken előtörő folyamok, vagy folyók az ország szívének főútjára fele, a Duna felé igyekeznek és tökéletes centripetális vízrendszert alakítanak ki, már a Pleisztocen, vagyis Diluvium végén. Tehát közösen megállapíthatjuk, hogy a Kárpáti Medence a jelenlegivel csaknem megegyező arculatát a jégkorszak végén öltötte fel olyanképpen, hogy a legmagasabb hegyvornalatok országunk szélén húzódnak, míg a központi rész a legalacsonyabban fekszik. Mondhatnánk talán, hogy Hazánk területét a nagy idők mélyreható vésője egy hatalmas és művészien cizellált tállá formálta ki. Minden elfogultság nélkül leszögezhetjük tehát a fentiek alapján, hogy a Kárpáti Medence olyan páratlan térszín, amelyhez hasonló nincs a Föld felszínén, felbonthatatlan és tökéletes tájegység.

II.

Tisztelt Olvasóim! Ezen geológiai és geográfiai leírással bezárult legősibb krónikánk első fejezete. Krónikánk második fejezete arról fog meggyőzni minket, hogy a magyar medence az emberiségnek a Földön való csaknem első megjelenésétől fogva, lakott terület volt és rajta szinte ettől az időtől, vagyis a prehisztoriai kor legalacsonyabb fokától kezdve, egészen napjainkig, folytatódólagosan és megszakítás nélkül lehet követni az emberiség kultúrfejlődésének láncolatos történetét.

Hogy hazánk ezen második és ezt követő fejezeteibe betekintést tudjunk nyerni, azt Trefort Ágoston volt külügyminiszternek köszönhetjük, aki Dr. Scheiber Sámuel magyar ideg orvos ajánlatára 1881-ben a Pázmány Péter Tudományos Egyetemet kibővítette az Antropológiai Tanszékkel és annak vezetésével a legméltóbb és Európa tudósai által is ünnepeelt kolozsvári egyetemi tanárt, a híres anatómust, Török Aurélt bízta meg.

Török Aurél és lelkes tudós társai, Herman Ottó buzdítására megindult hazánkban az ásatás, a kutatás. Fiatal kutatóink rövid idő alatt fényes eredményeket értek el a magyar föld egyes részeinek a feltárása alkalmával és olyan értékes leleteket találtak, amelyek nemcsak a hazai prehisztóriát és az antropológia tudományt gazdagították, hanem biztos adatokat szolgáltatottak az egyetemes antropológia jól kiértékelt adattárához is.

Mielőtt rátérnék annak az igazolására, hogy a Kárpáti Medence már lakott terület volt az ember földön való megjelenésének csaknem a legelső korszakától fogva, meg kell említenem azt, hogy az ember a Föld kialakulásának az utolsó szakaszában, egyesek szerint a Harmadkor végén, mások szerint csak a Negyed korban, vagyis a pleisztocén-ban jelent meg, vagyis abban az időszakban, amikor már a Kárpáti Medence szinte felöltötte jelenlegi arculatát és csak a jégkorok és az interglaciális korszakok módosították némileg vonásait.

Az Új-kor ásatásai ugyanis megdöntötték a középkori ember Bibliára alapított azon vallásos elképzelését, hogy az első emberpár, Ádám és Éva, mint kifejlett szép, a maihoz teljesen hasonló emberekként jelentek meg az Édenkertben és semmiben sem különböztek a legmagasabb kultúrfokon álló mai embertől. A felszínre került leletek azonban arról beszélnek, hogy nemcsak maga a Föld, hanem az ember is bizonyos fejlődési folyamatoknak volt alávetve mindaddig, amíg el nem érte a mai megjelenési formáját, vagyis fenotípusát és agybeli fejlettségét. Amíg tehát a geológia a Földdel foglalkozik és annak fejlődési kronológiáját állapítja meg, addig az újkori ásatások nyomán megszületett két új tudomány, az antropológia és az archeológia. Az antropológia az emberrel és az ember kultúr maradványaival somatikus, illetve testi fejlődését és rasszokra való tagozódását tanulmányozza és rögzíti le. Az archeológia pedig az emberiség kultúrskáláját kutatja és regisztrálja, a napvi-

lára jutott használati eszközök és emléktárgyak vizsgálata alapján. Így tehát az antropológia és az archeológia időszámítása legfőljebb csak a geológiai harmadkor utolsó szakaszáig nyúlik vissza és veszi onnan kezdetét, vagyis csak arra az időkre tekint vissza, amikor is a legtökéletesebb élőlény, az ember jelent meg a Földön, mikor is beteljesült a teremtés nagyszerű műve.

Talán nem lesz érdektelen Önöknek elolvasni azt a különös körülményt, hogy hogyan tette meg az első lépéseket az antropológia és az archeológia addig, amíg eljutott a rendszeres tudományok színvonalára. Nem látszik ez a kis kitérés ugyan, az előadásom közvetlen tartozékának, de az okfejtésem világosabb áttekintése céljából szükségesnek tartom erről is megemlékezni.

Az Új-kor elején Gesner Konrád német polihistor (1515-1565) majd Boot (1636) és La Peyrere (1655) francia tudósok, véletlenül felszínre jutott, különös formájú kődarabokat találtak, amelyeket ők egy történelem előtti ember eszközeiként foghattak volna fel, de mivel a kor szellemé nem engedte meg, hogy a jelenleginél egy primitívebbtételnezzek fel, ezért ezeket a különleges köveket, egyszerűen az égből a Földre hullott mennyköveknek minősítették. Ez a felfogás mindaddig tartotta magát, amíg meg nem ismerték az utazók az Európán kívül élő népek eszközeit. 1723-ban Jussien francia tudós merészen kiállt és párhuzamot vont az Európában talált kőeszközök és más kontinensen a jelen korban élő primitív emberek eszközei között és ezeknek hasonlatosságát, sőt azonosságát hirdette. Boucher, Pertes, Schmerling (1829) és Christel a diluviális (pleistocen) rétegekben negymennyiségű kőeszközöket találtak, amelyeknek a leírását közre adták és ezekben a cikkekben már határozottan azt állították, hogy Európa diluvialis rétegeiben talált kövek, nem mennykövek, hanem ősemberi eszközök. Ezen merész és váratlan megállapítás után a tudósok ásókat ragadtak, hogy felderítsék az emberiség múltját.

Hosszú volna elmondani, hogyan kerültek napvilágra a különböző leletek, amelyek az emberiség fejlődésének egyes lépcsőfokát jelzik. Még hosszabb volna elmondani azokat a vitákat, amelyek egy-egy lelet kiértékelése körül támadtak. A heves tudományos vitákat csaknem lezárta a nagy francia zoológus George Cuvier (1769-1832) azon emlékeztető megállapí-

tása, hogy "L'home fosil n'exist pas", vagyis az kijelentése, hogy ásatag, illetve diluviális ember nem létezett, és hogy az ember mindég olyan külsejű volt mint ma. Csak a későbbi ásatások eredményei igazolták azt, hogy mégis volt fosilis ember és hogy az ember is bizonyos fejlődési folyamaton keresztül érte el a mai megjelenési formáját, fenotípusát és agybeli, szellemi fejlettségi fokát.

Az emberiség testi fejlődési vonala három főszakaszra tagozódik: Az első az a szakasz, amikor az ember a testi jellegeire nézve még teljesen egységes volt, vagyis a Düsseldorf és Elberfeld között lévő Neander Völgyben talált, a Föld diluviális Würm-ről elnevezett musterien korabeli ember testi bélyegeit viselte. Ezt a korai-jégkori, vagy musterien kori embert Schwalbe, Európa-híró szaktudós a Neander-völgyben talált leletek alapján: "Homo neandertalensis-nek" nevezte el és az antropológia "homo primigenius"-néven jelölte meg.

Ezt a korai jégkori ősembert, akinek a testi jellegzetessége a hosszú-fejűség, a homlok-szűkület, az előre domborodó homlok-eresz, a rézsutosan hátrafelé futó alacsony homlok, a szögletesen kiálló nyakszirt, a kerek nagy szemgödör, a széles járomcsont, a széles orrgyök és durván előre ugró állcsúcs nélküli áll, valamint a zömök, széles alacsony termet (155-156 cm.) volt, mindenütt megtaláltak az antropológus kutatók a Földön. (Németország, Franciaország, Anglia, Kína, Belgium, Afrika, Rhodésia stb. területeken.) (150.000 - 200.000 év)

Az emberiség testi fejlődésének második fő szakaszát jelzi az 1868-ban Laret és Cristy két francia kutató által feltárt lelet, amit Dordogne (Franciaországban) tartományban a Vésere völgyében, a Cromagnoni barlangban találtak. Ez a lelet már a Würm jég-kor végétől való, vagyis a solutrén kultúr-emelet korából, amely kor kb. 30.000 évvel ezelőtti időre tehető.

A Cromagnoni barlangban talált ásatag ember sokkal magasabb, mint a Neandertali ember, (180-184 cm.), hosszú-fejű, koponyaindex 73-76, koponyatartartalma 1400-1500 cm³, a homloka meredek, nem rézsutos, állkapcsa még erős és durva, de már fejlett állcsúcsban (protuberancia mentalis)-ban végződik, végtagjai arányosak. A cromagnoni barlangban talált egyénhez hasonló embert ugyanezen a jégkori szinten Európa minden részében megtalálták a kutatók és ezért Wilser ajánlatára ezt a késő di-

luvialis embert a Kaukázusi emberfajta ősenek fogadták el és az első "homo sapiens" képviselőjének.

Ugyanebből az időből, vagyis a jégkorszak utolsó szakából az orig-nacien kultúrkörnyezetben Menton község közelében a Grimoldi barlangban viszont negroid jelleget viselő két csontvázra is akadtak a tudósok, a-miből arra következtettek, hogy az emberiség a Würm-kor végén már rasz-szokra osztódott, de viszont mindeddig az antropológusok nem találták meg a mongol rassz diluvialis képviselőjét.

Az emberiség testi fejlődésének harmadik szakaszaként azt a koponya jellegváltozást minősítik a tudósok, amikor az agykoponya hossza redukálódott a középfejűségre, vagy rövidfejűségre.

Ennek a harmadik embertípusnak a képviselőit 1908-ban az Offnet-barlangban két gödörből kiásva találták meg. Az egyik gödörből 26 koponya, a másiktól pedig 7 koponya került elő. Ezeknek a koponyáknak a 60%-a már középfejűséget, sőt rövidfejűséget mutat. (Bajor ország.) Ezek az Offnet barlangi leletek már a Würm jégkorszak utolsó fázisából az azylium korából valók. (Itt már tudatos temetkezéssel találkozunk.).

Mivel a rövidfejűség az ember testi fejlődési vonalának az utolsó megjelenési formája, és a diluvium legutolsó korából való, ezért az antropológia azt tételezi fel, hogy az emberiség fejlődése a rövidfejűség felé irányul.

Ezen kitérést azért tartottam szükségesnek, hogy a hazai ásatása-ink eredményeit pontosan kiértékelve össze tudjuk hasonlítani a legfontosabb külföldi leletekkel, amelyek az emberiség fejlődésének egy-egy legfontosabb szakaszát jelzik és ezáltal be tudjam igazolni azon állítást, hogy a Kárpáti Medence valóban az ember, vagyis a homo primigenius megjelenésétől fogva lakott terület volt és itt az ember gyors léptekkel megállás nélkül haladt felfelé a kultúra lépcsőin.

A hazai ásatásokat mint ahogy jeleztem Török Aurél és Hermann Ottó buzdítására kezdték meg tudós honfitásaink. Munkájukat nagy siker koronázta, mert az emberiség fejlődésének mind a három ősi képviselőjét a honi földben megtalálták.

Igy a neandertali típusu ember musterien környezetét 1912-ben Kormos Tivadar tárta fel Tatán és annak környékén. Breul francia tudós a kőleleteket összehasonlította a külföldi musterien kori eszközökkel és

valóban a neandertali típusú ember hagyatékának nyilvánította a tatai leleteket.

Malász József az Ó-habaponiri barlangban egy lábujjperecet talált (Hunyad vm.) szintén musterien környezetben. (korai Wurm-kor).

Danca János a Subalyuk-i barlangban (Heves megye) egy neandertali típusú teljes csontvázra akadt.

Ezen nagy értékű és fontos leletek az igazolják, hogy hazánk területén úgy élt a homo primigenius neandertalensis, mint Európa bármely más területén.

Nagynevű antropológusaink a Cromagnoni embertípust is, vagyis a homo sapiens fossilis-t is sikeresen kiásták a hazai diluvialis rétegekből.

Elsőnek, volt kiváló professzoromat, dr. Hillebrand Jenőt kell megemlítenem, akit ásatásai alkalmával mindig különös szerencse kísért, mert minden vállalkozása alkalmakkor más és más kultur-szinten megtalálta a Cromagnoni ember csontmaradványait. Így Répáshután (1909) a magdalenien kultúremeleten egy gyermekkoponyát, a Pálfi-barlangban (1912) a sulutreni rétegben egy gyermekfogát, az Istállóskői-barlangban szintén a sulutreni rétegben pedig egy gyermek-kulcs-csontot talált.

Kadic Ottokár 1925-ben a csákvári és eszterházi barlangban egy-egy kéz-középcsontot talált sulutreni kultúrszinten.

Megai Géza Miskolc környékén nyakszirti csontot ásott ki ugyancsak sulutren környezetből.

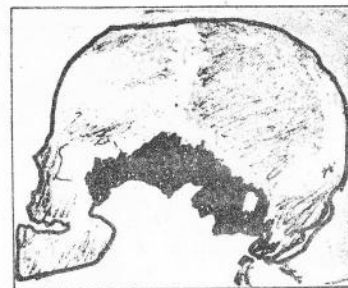
1940-ben egy Borsog megyei barlangból egy állkapocs került elő ugyancsak sulutreni rétegből. Az állkapcson jól fejlett állcsúcs volt fellelhető, ami azt bizonyítja, kétségtelenül ez a csontlelet a homo sapiens fossilis maradványa. Még hosszú volna felsorolnom azt a sok leletet, amelyek mind állításom mellett tanúskodnak, hogy tudniillik a homo sapiens, a diluviu-végi csiszolt kőkorszak embere már igen nagy számban élt hazánkban.

Mindazonáltal, mi antropológusok a leletek gyakoriságával nem vagyunk megelégedve, mert ezen időből való csontleletek nagyobb mennyiségben való előfordulását a diluvium végén divattá vált testelhamvasztás erősen lecsökkentette.

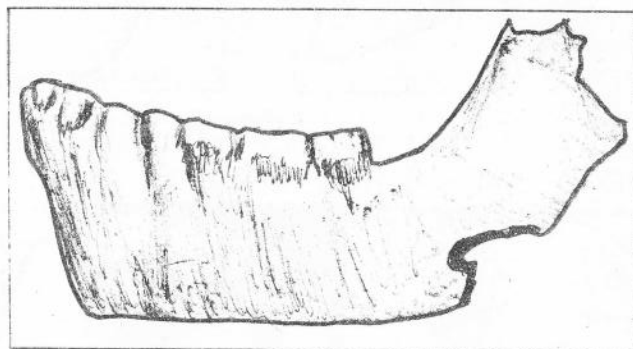
A fenti leletek és sok mások, amelyeket helyszíne miatt nem tudok itt ismertetni, mind azt igazolják, hogy nagy számban élt hazánkban a

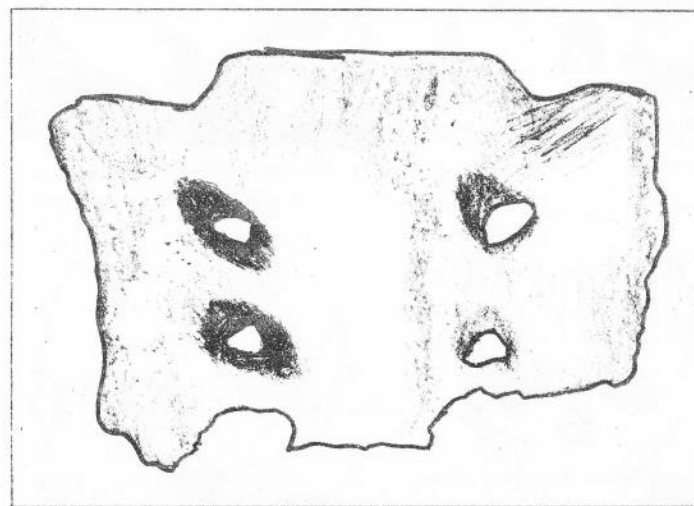
A ballabariangi diluviális gyermekkoponya oldalról.

Csizsolt-kő kori (neolith) koponya Lengyelről.

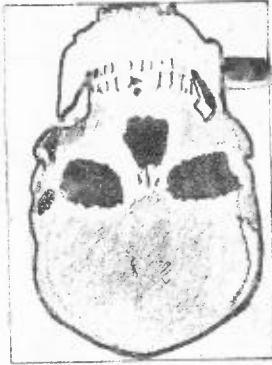
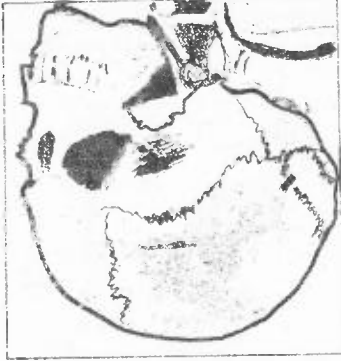

(Mussolini-barlang) ősember állkapcsa.

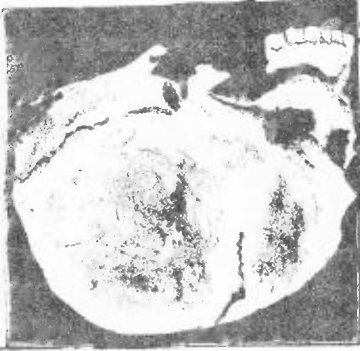

A subalyuki (Mussolini-barlang) ősember keresztcsontja.

Hézkori koponyo Gádálórcól

Csiszól-kőkori (neolitik) koponyo Simontornyáról

A meggyászi koponyá

Cromagnoni embertípus, vagyis az az embertípus, amelyik a Kaukázusi ember ősatya volt.

1871-ben Hantken Miksa a Földtani Társulat május 10-i ülésén egy diluvium utolsó korszakából való koponyát mutatott be, amelyet Nagysápi barlangban talált. (Esztergom megye.) A lelet valóságát nemcsak a magyar tudósok ismerték el, hanem a világ összes szakemberei is, sőt Rutot a híres belga professzor azt ajánlotta, hogy a diluviális rövidfejű emberfajták egyik típusát a tudományos antropológia "Nagysápi típus-nak", vagy "Facies brachicephalis de Nagysáp" nevezzék el.

Ez a lelet arról tanúskodik, hogy a Kárpáti Medencében igen korán, már diluvium végén megtaláljuk az emberiség legfejlettebb típusának az emberét is a rövid-fejű embertípust, aminek a gyakorisága a későbbi fémkorszakokban, különösen a bronz-korban igen nagy számarányban mutatható ki hazánk területén. A bronzkori lakosságnak mintegy 36 %-át adta. A hosszúfejűség tehát nálunk már a bronz-korban feltűnően redukálódott, sőt a hiper brachicefal ember is magas százalékban kb. 6 %-ban volt már képviselve.

A fentiek alapján megállapíthatjuk, hogy a Kárpáti Medence nemcsak az emberiség egyik legfotósabb bölcsője, hanem gyors genetikai felfejlődésének és rasszokra való tagozódásának színtere is volt.

Ezek után azt fogjuk vizsgálni, hogy az ember milyen szellemi fejlődésen ment keresztül a Kárpáti Medencében. Ez a tanulmány leginkább az archeológia módszerével vihető végbe azzal, hogy szigorú vizsgálatunk tárgyává tesszük hazánk különböző területén és különböző geológiai felszínen talált eszközöket és más használati tárgyakat.

Az előbbieket alapján megállapíthatjuk, hogy hazánk egyes kis barlangjai előtt már fellobbantak a rőzselángok, amelyeknek a fényénél a musterienkori ember ütügetéssel pattogtatta a vadászatához szükséges kőeszközöket, egyszerű baltáját, hegyes szűrő szerszámját, az úgynevezett kaparóját és jégvágó szekercéjét. Ezen eszközök még nem igen mutatnak eltérést a korabeli homo primigenius már területeken felszínre került szerszámaival szemben, de semmiesetre sem maradnak el azok mögött. Viszont biztosan állíthatjuk, hogy a késői paleolit korban, vagyis a csiszolt kőkorszakban, amikor a Cro-Magnoni ember-típus, vagyis a homo sapiens megjelent a Kárpáti Medencében, akkor már egy nagy kultúr előrehaladás

mutatkozott külfölddel szemben. Ugyanis a Bükk-hegységben lévő Szeleta-barlang aurignesi rétegében nagymennyiségű, levél-alakú lándzsahegyeket ástak ki kutatóink, amelyekhez hasonló tökéletes formát sehol a világon eddig nem találtak az archeológusok. Ezek a fejlett eszközformák azt igazolják, hogy Magyarországon az aurignaskori kultúrának helyi, önálló megnyilvánulásával állunk szemben. A lelet-anyag tökéletes formája a külföldi tudósokat annyira megtévesztette, hogy a szeletai ipari kultúremléket, egy sokkal későbbi kor produktumának, felsősolutreninek, vagy magdalenien korabelinek ítélték és a Würm-kornak 2-3 közötti interglaciális időből valónak vélték. Ma már a rádió carbon vizsgálattal és paleobotanika, polen (virágpor) analizissel a szak tudósok kétségtelenül megállapították, hogy a Szeleta-barlangból való levélalakú lándzsahegyek a (Würm 1-2 jégkorszaka közötti interglaciális időszakból valók és ezek aurignaki kultúrfok emlékei. Itt kell még egyszer megemlítenem, hogy szeletai típusú tökéletes, kőből faragott levélformájú lándzsahegyet, külföldön még a magasabb kultur-emeleteken sem találták meg a kutatók, mind a mai napig.

A jelenkori magyarországi feltárások tanúsága szerint a Würm 1-2 jégkorszak közötti interglaciális időktől kezdve a hazánkban nemcsak a magasabb szinteken, a barlangokban laktak az emberek, hanem alacsonyabb szintű lész-vidékek is benépesültek. [A Kárpáti medencében nyíltszerű telepítési forma indult már meg. Mesterségesen készített cölöpökre támaszkodó ovális alaprajzú lakásokban laktak az emberek. Ilyen ovális alaprajzú lakóházakat északon az Ipoly, Vág, Hernád, Duna-kanyar vidékén, majd annak partszakaszain, a Balaton körüli lankákon a Duna-Tisza közén, Az Olt, Maros és a Körösök környékén tártak fel. Sőt 1955-1956 években végzett nyíltszíntérű ásatások azt a világsszerte feltűnő eredményeket hozták, hogy a felső Duna-kanyarban, Pilisszentmárton környékén, Pilisszántón, Szobon, Zebegényen, valamint Szeged táján lévő űthalmon, éppen úgy Nógrádverőcén, valamint az ország egyéb területén a lakosság nemcsak elszórt egyes házakban lakott, hanem zárt csoport-településekben is, és lassan közös-életforma alakult ki, mondhatjuk, hogy elsőnek a Földön. Tehát az aurignak-kori magyarországi ősember ezen újszerű korszakalkotó vállalkozásával évezredekkel előzte meg még Közép és Nyugat Európát, ahol is az ember sok-sok évezredekig nem hagyta el a természet által

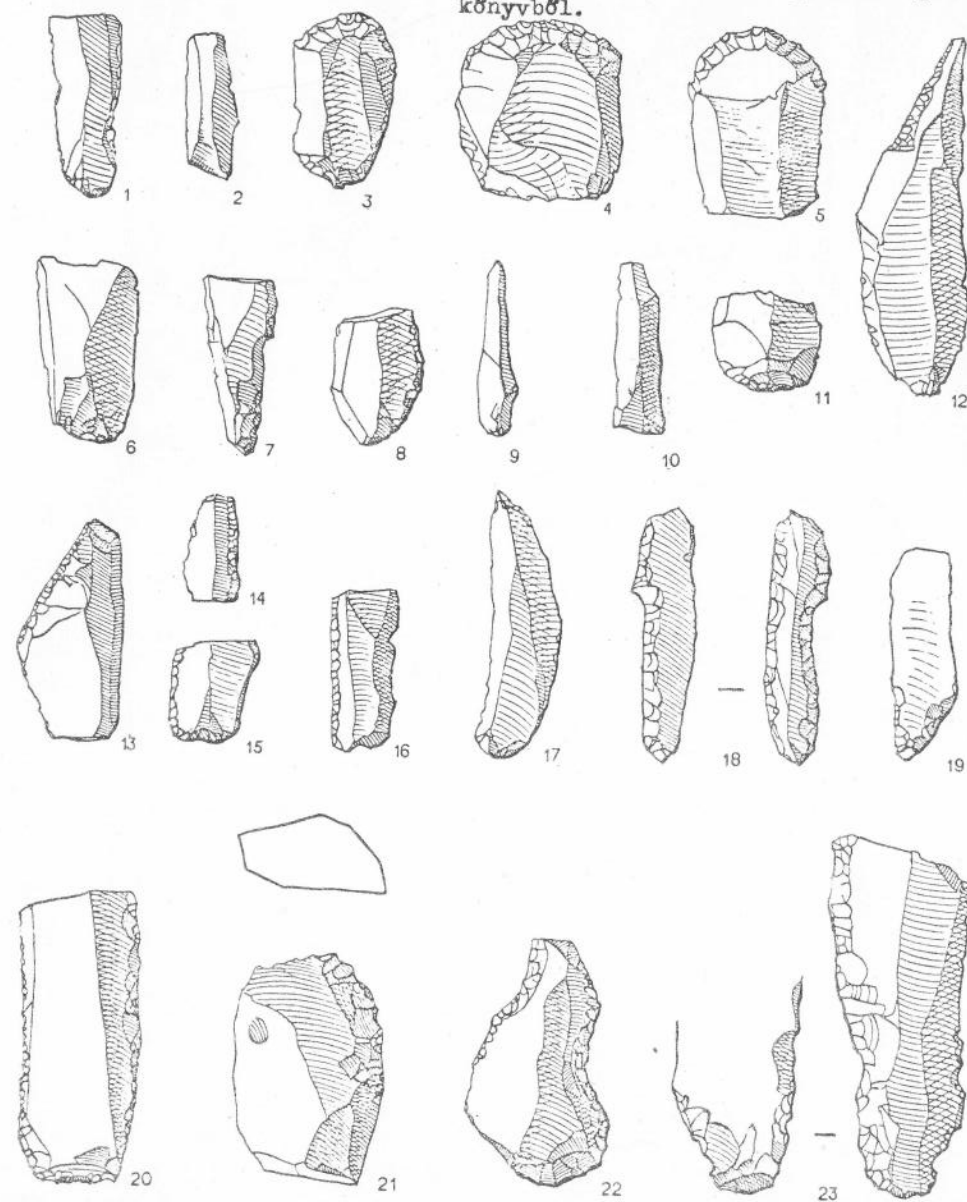

Késői paleolitikumi leletek Magyarországból.

1-2. Szatmárcsaba (Sita Buzsai). — 3-6. Paricsa II. — 7-13. Szelető barlang. — 14-26. Ságvár

Régészeti tanulmányok A Késői Paleolitikum Magyarországon.
(Írta : Gábori Miklós) című könyvből.

Kép:
Gábor Miklos : A Késői Paleolitikum Magyarországon című
könyvből.

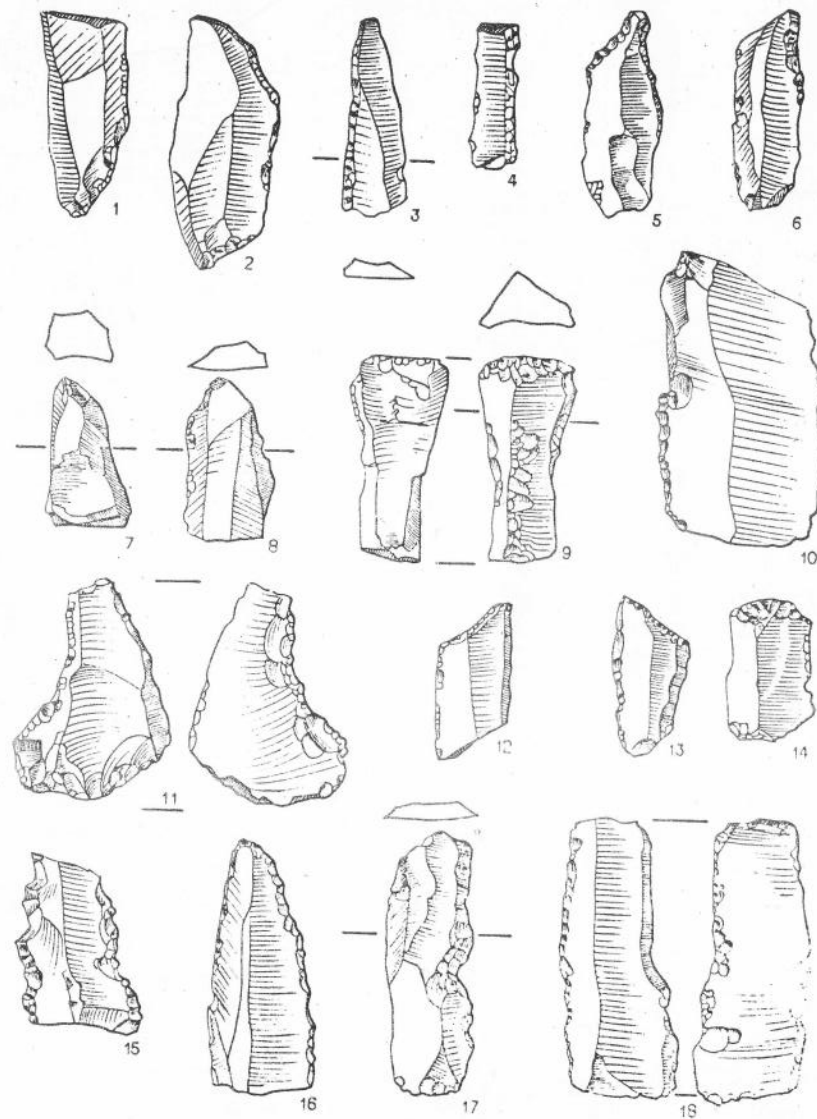

Hont - Várhegy
Késői paleolitikum emlékei Magyarországon.
Kép : Gábor Miklos: A Késői Paleolitikum Magyarországon. c. könyvből.

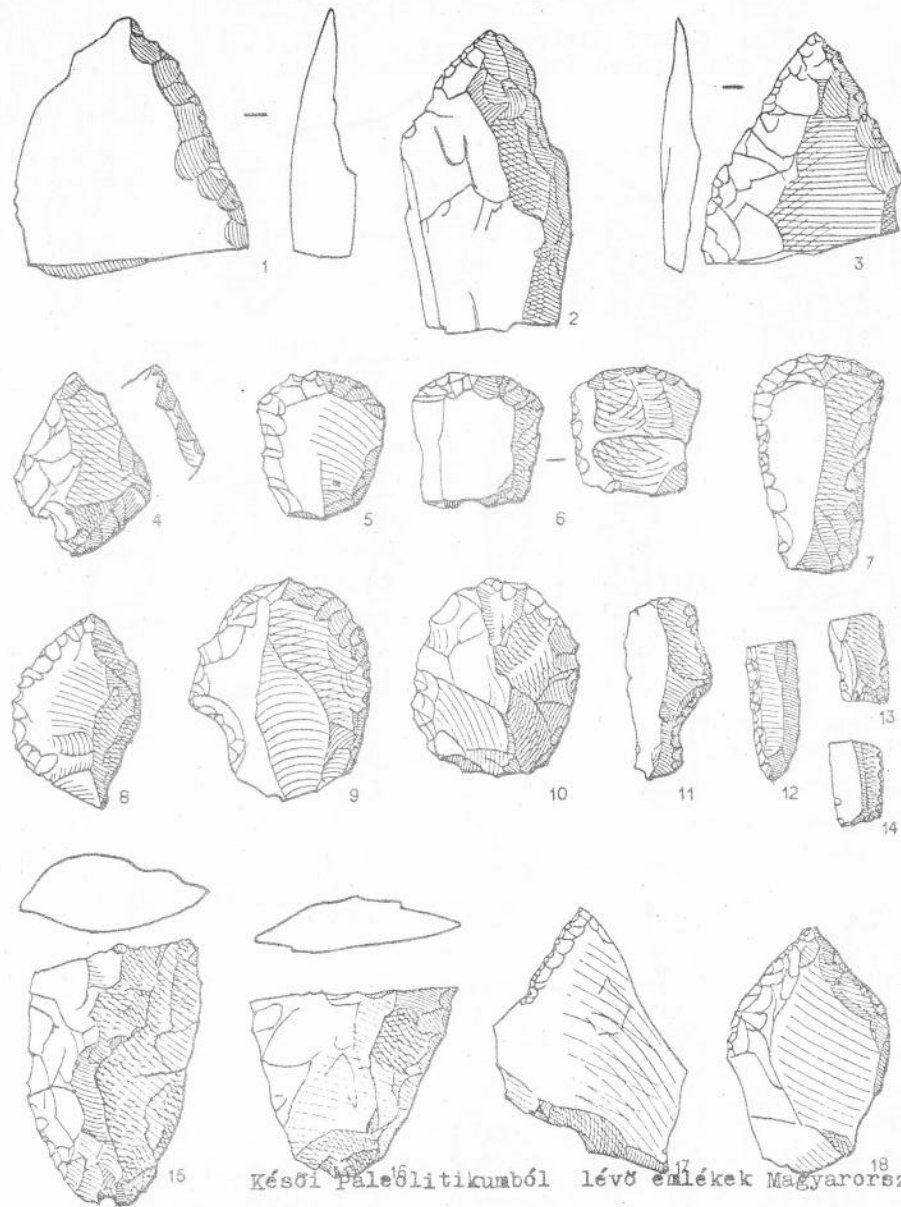
nyújtott védelmi helyet: a barlangot. Ezen korai, nyílt-téri települést ugyanis az tette lehetővé, hogy a glaciális szelek vastag löszréteget terítettek szét Szibériától kezdve, a Kárpáti medence nyugati széléig terjedő hatalmas föld-szintre. Ez a lösz-réteg rendkívül homogén laza szerkezetű és igen jó víztároló, és ezen természeténél fogva igen alkalmas a primitív földművelésre. Nagyon természetes ennél fogva, hogy az első nyílt-téri telepek a lösz által befűvott folyóvölgyekben keletkeztek. (Mint ahogyan már említettem északon az Ipoly, a Vág, a Hernád, a Duna-kanyar vidékén s annak partszakaszain, a Balaton környékén, Szeged táján, a Duna-Tisza közén, az Olt, Maros és Kőrösök völgyében.)

Ezek a napjainkban történt feltárások arra is fényt derítettek, hogy hazánk őslakói már a Würm 1-2 interglacialis kortól kezdve nemcsak a rénszarvast üzték csoportokba verődve, hanem különleges félkör alakú csontnyélbe illeszthető kőkaparókkal megkezdtek már a földművelést is. Ugyanis kutatóink az egyes ovális alaprajzú szétszórt házak mellett éppen úgy megtalálták a felhalmozott félkész és kész félkör alakú kőből készült vakaró pengéket, valamint a számtalan szarvas aggancsból faragott nyeleket. Szinte azt mondhatnánk, hogy a primitív házak és települések mellett, valószínűleg kisebb-nagyobb kőipar-telepe létesültek. Ezen kőipar-telepek gyakorlása hazánk területén azt igazolja, hogy már a Würm első és második interglacialis korban a földművelés annyira elterjedve a Kárpáti Medencében, hogy az ehhez szükséges kőeszközöknek tömeges előállítására szükségessé vált. Fontosnak tartom még megemlíteni, hogy Hont megyében, a Csitár dombon az elmúlt években nagymennyiségű leletanyag került a felszínre, amelynek jellege eltér minden eddig ismert hazai leletgyűjtéstől. A lelőhely egy zárt terület, ahol a kőeszközök szőnyegszerűen feküdtek a tő növényzetétől befedett és eltakart felszínen. Szántás következtében szabadultak fel ezek a nagymennyiségű kőleletek a zöld növénytakaró alól, ahol a kőeszközök rendkívüli tömegben való felhalmozódása, minden kétség nélkül arra mutat, hogy itt kő-ipartelep volt. Az itt talált kőleletek egészen új típusú kőeszközök, lemez-szerű, levélformájú, retusált vakarók, illetve pengék. Ezek a csitári kőipari termékek a harmadik Wiem-jégkor végéről valók és átmenetet képeznek a neolitikus típusú, csiszolt kőeszközökhöz. Azt kell kihangsúlyoznom, hogy ebből a korból ilyen fejlett kőeszközök, mint a csitári kő-

Kép: Gábor Miklós:
A Késői paleolitikum Magyarországon című könyvből.

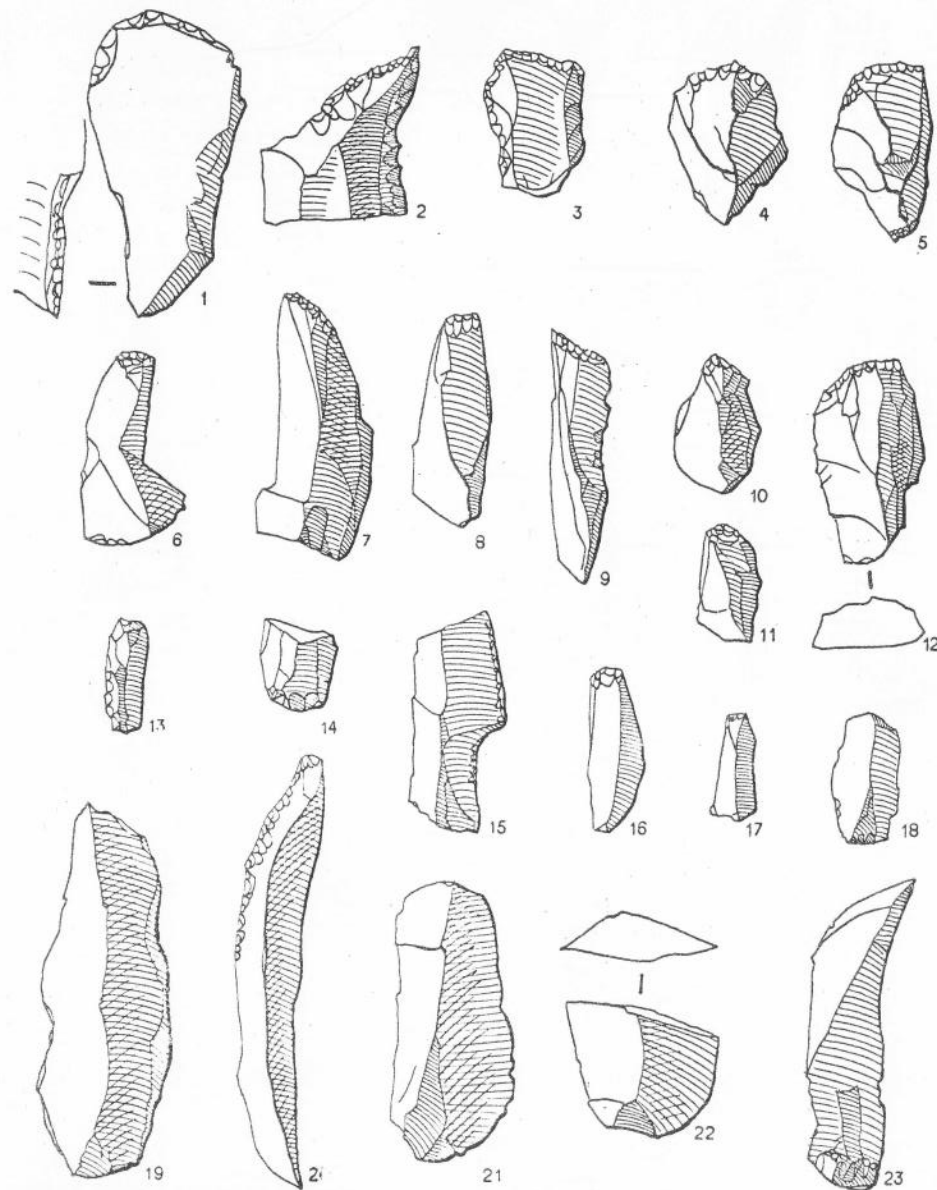
Pilismarót

Késői Paleolitikumból lévő emlékek Magyarországon.

Hont — Csitár

Kép: Gábori Miklós:
A Késői Paleolitikum Magyarországon.

Ságvár
Emlék a késői paleolitikumból Magyarországon.

karók, sem Közép, sem Nyugat-Európában, sehol sem kerültek elő, csak jóval a jégkorszak befejezése utáni időkből való leletek hasonlóak a Hont Csitári leletekhez, de ezek a hasonló, idegenben talált kőeszközök sokkal egyszerűbbek és durvább kivitelűek, és sokkal későbbi korból valók.

A gazdag hazai kőleletek alapján tehát leszögezhetjük azt, hogy hazánk területén már a paleolitikum orignacien szakában, vagyis a Würm első és második interglaciális korában a nyílt-téri településsel karöltve megindult a földművelés és a Würm harmadik jégkorszaka utáni időben országunk egész területén a Föld minden más területét megelőzve, már általános volt a földművelés. Tehát hazánk területe az a hely, ahol az ember először tette meg azt a kulturhaladást, hogy kilépett a barlangok zeg-zugos mélyéből és nemcsak a természet által önként nyújtott élelmet szerezte meg magának, hanem a megfigyelése által eljutott odáig, hogy az elvetett mag egy bizonyos idő után kikel, termést hoz és az élelmet biztosítja neki. Így bátran megállapíthatjuk azt a nagyfontosságú tény, hogy az ember a Kárpáti Medencében kezdte meg a földművelést és itt szabott új irányt az ember szellemi fejlődésének, mivel beállította életébe a termelést és a földműveléshez szükséges eszközök iparszerű tömeges előállításával pedig az ipari gyártást indította el. Ezzel a nagy szellemi előtöréssel a országunk területén élő lakosság megelőzött a Föld minden más tájegységén élő népet, mert a más vidékeken a földművelésre utaló legelső emlékek csak a neolitikum korára, vagyis sokkal későbbi időkre mutatnak vissza.

III.

Tisztelt Olvasóim, ha tovább lapozunk krónikánk szent könyvében, vagyis hazánk földjébe rejtett történelemben, akkor eljutunk ahhoz a fejezethez, amelyben fel van jegyezve, hogy a Kárpáti Medencében a neolitikumban, már kimutathatóan éltek a magyar nép ősei, és Európa, valamint a Föld ma népét megelőzve városi kulturát teremtettek meg. Ezen állításom szerénytelennek, sőt igen merésznek tűnhetne fel, ha nem hivatkozhatnánk az UNESCO által 1963-ban kiadott "Prehistoria és Kulturák kezdete" című könyvben közölt kulturfejlődési beosztásra, amely a legújabb archeológiai leletek eredményeire támaszkodik. Ugyanis ez az emberiségnek a neolitikumban való kultúrfejlődést regisztráló táblázat Európa